

Justitiedepartementet

Slutrapport, maj 2010, proj.nr 2009-00126

Projektnamn: Konferens under EU-ordförandeskapet:
Arbetskraftsinvandring och dess utvecklingspotential i en tid av
rörlighet.

Projektanordnare: Justitiedepartementet

Projektperiod: April – december 2009

Total projektkostnad: 1 895 628 kronor

Medfinansiärer: Regeringskansliet

Projektpartners: Samverkanspartner: Utrikesdepartementet

För mer information, kontakta: Sofia Heine, Kansliråd,
Justitiedepartementet, Enheten för migration och asylpolitik

Telefon/fax: 08-4051698 (tel); 08-54356108 (fax)

E-post: sofia.heine@justice.ministry.se

Hemsida med projektinfo:
[http://www.se2009.eu/sv/moten_nyheter/2009/10/15/arbetskraftsinva
ndring_och_dess_utvecklingspotential_i_en_tid_av_rorlighet](http://www.se2009.eu/sv/moten_nyheter/2009/10/15/arbetskraftsinva
ndring_och_dess_utvecklingspotential_i_en_tid_av_rorlighet)

Rapportförfattare: Som ovan

Övriga rapporter eller annat material från projektet:
Bakgrundsdokument, Chair conclusions, tre rådsslutsatser och
Stockholmsprogrammet.

**Detta projekt är medfinansierat
av
Europeiska integrationsfonden.**

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska integrationsfonden

1. SAMMANFATTNING

Under det svenska ordförandeskapet i EU höll Justitiedepartementet en konferens 15-16 oktober 2009 i Malmö som ämnade bidra till policyutvecklingen genom att öka samsynen inom EU på två viktiga områden: arbetskraftsinvandring, samt cirkulär migration och dess koppling till utveckling. Hur partnerskap med tredjeländer utformas utgjorde en grundsten i diskussionerna. EU:s medlemsstater, representanter från kandidatländer samt tredjelandsmedborgare på högsta tjänstemannanivå bjöds in. Dessutom bjöds EU kommissionen, Europaparlamentet och experter från relevanta organisationer och institutioner in, samt representanter från näringslivet.

Konferensen skapade ett momentum som möjliggjorde framsteg för policyutvecklingen inom EU och internationellt. Genom den ökade förståelse konferensens diskussioner bidrog till, skapades en vilja att driva förhandlingarna framåt på området för arbetskraftsinvandring och cirkulär migration. Konferensens resultat bidrog till antagandet av rådsslutsatser inom tre viktiga områden: förutom de planerade slutsatserna som antogs av rådet för rättsliga och inrikes frågor (RIF) den 1 december 2009 bidrog konferensen till att specifika rådsslutsatser för partnerskap för rörlighet kunde antas samt influerade slutsatser om migration för utveckling i samband med frågan om konsekvent politik för utveckling. Konferensen influerade även innehållet i EU:s femåriga arbetsprogram för rättsliga och inrikes frågor, det s.k. Stockholmsprogrammet, som antogs i december 2009.

Det har framkommit tydligt att konferensen har haft inverkan på bredare policydiskussioner inom EU och internationellt vad gäller frågor som rör arbetskraftsinvandring och cirkulär migration och kopplingen till utveckling. T.ex. vid efterföljande konferenser, förhandlingar, möten och samtal har deltagare hänvisat till konferensen i Malmö och dess resultat.

De bakgrundsdocument som togs fram av experter bidrog till faktabaserade, fokuserade och konstruktiva diskussioner vid konferensen. Dessa dokument har fortsatt efterfrågats och använts efter konferensen och fortsätter på så sätt att bidra till policyutvecklingen på områdena de aktuella områdena.

2. PROJEKTIDÉN – PROJEKTETS HUVUDSAKLIGA SYFTE OCH INRIKTNING

Konferensen syftade framför allt till att stödja EU:s grundprincip 1 för integration, dvs. ”Integration är en dynamisk dubbelriktad process med ömsesidigt tillmötesgående mellan alla invandrare och invånare i medlemsstaterna” samt grundprincip 3, dvs. ”Sysselsättningen är en väsentlig del av integrationsprocessen och är avgörande för invandrarnas delaktighet, för invandrarnas bidrag till värdsamhället och för att synliggöra dessa bidrag.”

Målet med konferensen var även att bidra konstruktivt till diskussionerna om Haagprogrammets uppföljning, dvs. det s.k. Stockholmsprogrammet. Målsättningen var att bidra till policyutvecklingen inom EU genom att främja en ökad samsyn på två viktiga områden: arbetskraftsinvandring, samt cirkulär migration och dess koppling till utveckling. Hur partnerskap med tredjeländer utformas utgjorde en grundsten i diskussionerna.

Konferensen syftade till att öka förståelsen för att arbetskraftsinvandring behövs på den europeiska arbetsmarknaden samt att det europeiska samhället gynnas av att tredjelandsmedborgare ges rättigheter på en nivå som är så lik som möjligt den nivå på rättigheter som de egna medborgarna åtnjuter. Härigenom främjas inte bara integrationen av tredjelandsmedborgare utan det leder även till en ökad ekonomisk vinst för våra samhällen genom ett högre deltagande på arbetsmarknaden. Konferensen syftade även till att bidra till att öka förståelsen för dagens migrationsmönster och den cirkulära migrationens betydelse för utveckling i ursprungsländer.

Problembild och behovsanalys

Sverige har genom nya regler för arbetskraftsinvandring öppnat upp för ökad arbetskraftsinvandring från tredjeland (Prop. 2007/08:147, antogs 15 dec. 2008). De nya reglerna var ett naturligt steg för att öka Sveriges förmåga att möta både dagens och framtidens utmaningar på arbetsmarknaden. Samtidigt bidrar de nya reglerna till ett öppnare och rikare samhälle. Sverige har en lång tradition av arbetskraftsinvandring. Under efterkrigstiden bidrog invandringen i stor utsträckning till Sveriges välstånd. Fortfarande i början av 1970-talet var Sverige ett arbetskraftsinvandringsland men därefter har synen på invandring tenderat att helt domineras av asylperspektivet. Antalet människor utöver asylsökande och deras anhöriga som getts möjlighet att komma till Sverige för att skapa sig en bättre framtid har varit få.

Den svenska utgångspunkten har varit att migrationen utgör en positiv kraft i dagens allt mer globaliserad värld. För att främja rörlighet över

gränser och ta tillvara den kunskap och erfarenhet som arbetskraftsinvandrare har. Sverige insett att det behövs ett nytt perspektiv. Människor måste ses som kapabla och handlingskraftiga individer och ges förutsättningar att forma en ny tillvaro i EU och framför allt i Sverige och därmed även bidra till utveckling i sina ursprungsländer.

Befolkningen i Europa blir allt äldre och inom kort kommer många personer att lämna arbetslivet. Att allt färre personer i framtiden ska försörja allt fler kan få negativa konsekvenser på arbetsmarknaden och samhällsekonomin. Denna demografiska förändring har setts som en utmaning för den framtida tillväxten och välfärden. En ökad arbetskraftsinvandring är inte svaret på den demografiska utmaningen men kan utgöra ett av flera instrument i arbetet för att på kort och lång sikt motverka arbetskraftsbrist. En ökad arbetskraftsinvandring är ett komplement till åtgärder för att tillvarata arbetskraft som redan finns.

Trots den ekonomiska kris som har drabbat i stort sett hela världen finns det fortfarande strukturella problem på de flesta EU-ländernas arbetsmarknader. Viss kompetens finns inte trots att arbetslösheten i många länder ökar drastiskt. Om inte denna strukturarbetslöshet bemöts skapar det stora problem för arbetsgivare att hitta personal. Dessa s.k. flaskhalsar på arbetsmarknaden kan bidra till en situation som hindrar arbetsgivare från att expandera och i förlängningen skapa fler jobb. En ökad arbetskraftsinvandring kombinerat med aktiva arbetsmarknadsåtgärder kan i dessa fall göra en skillnad.

På EU-nivå har en EU-gemensam politik för laglig migration påbörjats. Som ett led i skapandet av denna, i enlighet med bl.a. Haagprogrammet och den strategiska planen för laglig migration ((KOM(2004)811), har kommissionen presenterat ett direktivförslag rörande högkvalificerad anställning (som antogs i maj 2009) samt ett ramdirektiv för att skapa en enhetlig ansökningsprocedur och en enhetlig uppsättning rättigheter för arbetstagare från tredje land. Kommissionen kommer härutöver att presentera direktivförslag rörande säsongsarbetare, företagsinterntstationerad personal och avlönade praktikanter.

Arbetskraftsinvandring inom alla yrkeskategorier har identifierats som ett av flera medel för att uppnå Lissabonstrategins målsättning om ett ekonomiskt dynamiskt och framgångsrikt EU. I slutsatserna från Europeiska rådets möte i Tammerfors, fastslogs det att tredjelandsmedborgare ska tillerkännas rättigheter så lika medborgarna som möjligt. Denna målsättning har kvarstått att genomföra, varför målet för konferensen bl.a. var att resultaten skulle stödja att detta inkluderades i det s.k. Stockholmsprogrammet.

Lagstiftningsprocessen på området för arbetskraftsinvandring är utmanande då en majoritet medlemsstater endera hänvisar till att det inte finns något behov av arbetskraftsinvandring så länge det finns arbetslöshet inom EU eller endast anser att EU behöver rekrytera högkvalificerad arbetskraft. Sett från flera perspektiv, inklusive den demografiska utmaning som EU står inför, har Sverige länge ansett det finnas behov av att diskutera en gemensam arbetskraftsinvandringspolitik på ett mer långsiktigt plan där kopplingen till diverse olika politikområden naturligt länkas in.

Syfte och målsättning

Konferensen ämnade att föra en konstruktiv dialog kring frågeställningarna och behovsanalysen ovan för att bidra till att öka förståelsen för behovet av en ökad arbetskraftsinvandring inte bara till Sverige, utan även till EU. Med utgångspunkt i bakgrundsdokument framtagna av experter ämnade konferensen att undvika en polemisk diskussion och i stället främja en kunskapsbaserad dialog för att föra policyutvecklingen framåt. (Bakgrundsdokumentet bifogas.) I diskussionen om migrationens rörelsemönster är kopplingen mellan en ökad arbetskraftsinvandring och den cirkulära migrationens utvecklingspotential en naturlig del. Konferensen ämnade därför diskutera hur den kunskap och erfarenhet som arbetskraftsinvandrare bidrar med till både EU och tredjeländer kan främjas.

Konferensen hade för avsikt att resultera i konkreta förslag på båda områdena – arbetskraftsinvandring och cirkulär migration – i form av en sammanfattning från Ordföranden (s.k. Chair conclusions). Dessa ämnades föras in i EU:s framtida politik, både på lång sikt men även på kort- och medellång sikt genom rådsslutsatser i rådet för rättsliga och inrikes frågor (RIF) i november-december 2009 och i det s.k. Stockholmsprogrammet som förhandlades under det svenska EU-ordförandeskapet. Det beslutades att konferensens diskussioner skedde under "Chatham house rules" för att kunna generera en så öppen dialog som möjligt. Diskussionerna summerades därför i Chair conclusions, vilka utgjorde rapporteringen från konferensen. (Chair conclusions bifogas.)

3. PROJEKTUPPLÄGG

Mål

Konferensens övergripande mål var att stödja EU:s grundprincip 1 och 3 för integration. Konferensen ämnade även bidra konstruktivt till diskussionerna om Haagprogrammets uppföljning, dvs. det s.k. Stockholmsprogrammet. Målsättningen var att bidra till policyutvecklingen inom EU genom att främja en ökad samsyn på två viktiga områden: arbetskraftsinvandring, samt cirkulär migration och dess koppling till utveckling. Hur partnerskap med tredjeländer utformas utgjorde en grundsten i diskussionerna.

Konferensen ämnade öka förståelsen för att arbetskraftsinvandring behövs på den Europeiska arbetsmarknaden samt att det europeiska samhället gynnas av att tredjelandsmedborgare ges rättigheter på en nivå som är så lik som möjligt den nivå på rättigheter som de nationella medborgarna åtnjuter. Härigenom främjas inte bara integrationen av tredjelandsmedborgare utan en ökad ekonomisk vinst medförs för våra samhällen genom ett högre deltagande på arbetsmarknaden. Konferensen ville även bidra till att öka förståelsen för dagens migrationsmönster och den cirkulära migrationens betydelse för utveckling i ursprungsländer.

Konferensen hade för avsikt att resultera i konkreta förslag på båda områdena – arbetskraftsinvandring och cirkulär migration – i form av en sammanfattning från Ordföranden (s.k. Chair conclusions). Dessa ämnades föras in i EU:s framtida politik, både på lång sikt men även på kort- och medellång sikt genom rådsslutsatser i RIF-rådet i november-december 2009 och i Stockholmsprogrammet som förhandlades under det svenska ordförandeskapet.

Samverkanspartner och målgrupper

Projektet genomfördes av Justitiedepartementet med Utrikesdepartementet som samverkanspartner. Utformningen och planeringen av konferensen, inklusive upplägget, bakgrundsdokumentet, identifieringen av experter och tredjeländer, gjordes i samarbete med Utrikesdepartementet. Dessutom skedde samråd med andra berörda departement, inklusive Arbetsmarknads- och integrations- och jämställdhetsdepartementet, i förberedelserna av konferensen. Samverkan skedde även med representanter från institutioner och forskningsinstitut, såsom Stockholms Universitet, the Centre on Migration, Policy and Society (COMPAS) vid University of Oxford, European Policy Centre (Bryssel), Migration Policy Institute (Washington, D.C.), International Organization for Migration (IOM), Världsbanken och UNDP. Deltagande experter konsulterades också i utformningen och upplägget av konferensen och bakgrundsdokumentet.

Representanter från tredjeländer medverkade aktivt med presentationer under konferensen och deltog aktivt i själva konferensen och diskussionerna. Representanter på högsta tjänstemannanivå från relevanta tredjeländer bjöds in och deras deltagande möjliggjordes genom finansiering av Justitiedepartementet (flygbiljett, uppehälle och måltider). Relevanta tredjeländer identifierades mot bakgrund av deras erfarenhet av samarbete på migrationsområdet med EU, t.ex. genom partnerskap för rörlighet, bilaterala avtal med enskilda EU-länder, etc. Relevanta tredjeländer som identifierades var Egypten, Filippinerna, Georgien, Ghana, Moldavien, Indien, Irak, Turkiet, Ukraina, Indien och Kina. Dessutom bjöds även representanter från samtliga kandidatländer in, samt Island, Norge och Schweiz.

Arbetsformer, metoder, organisation och upplägg

Sverige tog över ordförandeskapet i EU den 1 juli 2009. Ett sekretariat (Sekreteriatet för EU-möten i Sverige 2009, SES-09) inrättades som en tillfällig specialistorganisation i Regeringskansliet direkt underställd förvaltningschefen i Statsrådsberedningen. SES-09 ansvarade för det praktiska och logistiska genomförandet av samtliga möten i Sverige under det svenska ordförandeskapet i EU. SES-09 ansvarade för organisationen av t.ex. lokaler, teknik, tolkutrustning, måltider, transporter och säkerhet. Regeringskansliet inrättade dessutom ett särskilt sekretariat som samordnade kommunikationsarbetet inför och under ordförandeskapet: Sekretariatet för kommunikation EU 2009 (KOM-09). KOM-09 tog fram och ansvarade för en grafisk profil inklusive logotyp och webbplatser för ordförandeskapet. En angiven profilmanual togs fram för kommunikationsmaterial för officiella aktiviteter arrangerade av Regeringskansliet. Den inkluderade fasta mallar för allt informationsmaterial. Regeringskansliets resebyrå, American Express, ansvarade för bokning av resor för samliga deltagare från tredjeländer och experterna.

En intern arbetsgrupp för att förbereda konferensen i substans bildades som regelbundet. Nära konsultationer hölls med experter (moderatorer, panellister och key note speakers) för att ge konferensen den inriktning och fokus som krävdes för att uppnå förväntade resultat. Stor vikt lades på att försöka främja faktabaserade diskussioner mellan relevanta parter, inklusive EU:s medlemsstater, tredjeländer och näringslivet. Det förberedande arbetet var därför av yttersta vikt, inklusive innehåll, inriktning, rekommendationer och frågeställningar i bakgrundsdokumentet. Genom möten och telefonkonferenser med experterna ämnade Justitiedepartementet uppnå denna målsättning. De personer som deltog i förhandlingarna av de tre rådsslutsatser och utformningen av det s.k. Stockholmsprogrammet deltog även i den interna arbetsgruppen för konferensen, inklusive konferensens genomförande. Detta ämnade

underlätta kopplingen mellan konferensens diskussioner och resultat, och rådsslutsatserna och Stockholmsprogrammet.

Uppföljning, dokumentation och utvärdering

De faktabaserade bakgrundsdocument som beställdes för konferensen ämnade belysa frågeställningarna inom varje område, föreslå rekommendationer för policyutveckling och avslutas med frågeställningar för att inspirera och fokusera diskussionerna vid rundaborden. Bakgrundsdocumenten samlades i två publikationer, en för varje rundabord. Dessutom beställdes ett övergripande, framåtblickande dokument som behandlade konferensens två teman i ljuset av det s.k. Stockholmsprogrammet. Bakgrundsdocumenten avsågs användas även efter konferensen för att ligga till grund för diskussioner rörande policyutvecklingen på området arbetskraftsinvandring och cirkulär migration och dess koppling till utveckling.

Delgivning av konferensens resultat, inklusive genom spridningen av Chair conclusions och rådsslutsatserna, har skett såväl formellt som mer informellt. Den sammanfattning som togs fram från ordföranden (s.k. Chair conclusions) för konferensen presenterades vid konferensens avslutande plenarsession. Dessa delgavs även till bl.a. berörda EU rådsarbetsgrupper (HLWG, SCIFA, EMCO och DEVGEM), relevanta tredjeländer, representanter från näringslivet, samt svenska myndigheter och aktörer och representanter från tredjeländ. Delgivningen till representanter näringslivet och inte minst representanter från tredje land har till stor del skett på mer informellt sätt, främst genom omnämmandet av konferensen och dess resultat i såväl presentationer vid konferenser som vid bilaterala möten. Exempelvis delades Chair conclusions och bakgrundsdocumenten till de två rundaborden ut till ett antal relevanta tredjeländer vid ASEM-mötet i Goa den 1-2 december 2009. Konferensen och dess slutresultat uppmärksammades sedermera vid konferensens inledningsanförande från de indiska organisatörerna.

Erfarenheterna från konferensen avsågs diskuteras internt inom Regeringskansliet och även födas in i Regeringskansliets interna utvärdering av lärdomarna från Sveriges ordförandeskap i EU.

4. PROJEKTETS GENOMFÖRANDE

Konferensen hölls i Malmö 15-16 oktober 2009. Från april till oktober förbereddes konferensen av Justitiedepartementet i nära samarbete med samverkanspartner och andra relevanta experter (se utförlig beskrivning nedan). Ett förberedande möte hölls med samtliga experter (moderatorer och panellister) den 14 oktober för att diskutera upplägg och förväntade resultat. I november och december förbereddes och förhandlades rådsslutsatser som rörde konferensens resultat samt det s.k. Stockholmsprogrammet.

Justitiedepartementet arbetade i samverkan med Utrikesdepartementet i det förberedande arbetet i substans. Detta inkluderade utformningen av konferensen, programmet, bakgrundsdokumentet, samt identifiering av tredjeländer och experter. Löpande samråd hölls med andra berörda departement, inklusive Arbetsmarknads-, och Integrations- och jämställdhetsdepartementet. Samråd hölls även löpande med experter och panellister i förberedelserna i substans och utformningen av konferensen. Dessa inkluderade representanter från Stockholms Universitet, Geneva Center for Security Policy, the Centre on Migration, Policy and Society (COMPAS) vid University of Oxford, European Policy Centre (i Bryssel), Migration Policy Institute (Washington, D.C.), Waikato University, Nya Zeeland, Maastricht universitet, Nederländerna, Europeiska kommissionen, IOM, Världsbanken och UNDP.

Inrättandet av SES-09 och KOM-09 bidrog till att säkerställa det praktiska och logistiska genomförandet av möten i Sverige under det svenska ordförandeskapet. Justitiedepartementet hade även regelbundna möten med SES09-sekretariatet för att löpande diskutera praktiska förberedelser och logistik. För att organisatoriskt förbereda konferensen gjordes en planeringsresa till Malmö av Justitiedepartementet och SES-09 i april 2009.

Representanter från tredjeländer identifierades i nära samarbete med samverkanspartner. Representanterna medverkade med presentationer under konferensen och deltog aktivt i själva konferensen och diskussionerna. Representanter på högsta tjänstemannanivå från relevanta tredjeländer bjöds in och deras deltagande finansierades av Justitiedepartementet (flygbiljett, uppehålle och måltider). Relevanta tredjeländer identifierades mot bakgrund av deras erfarenhet av samarbete på migrationsområdet med EU, inklusive genom partnerskap för rörlighet, bilaterala avtal med enskilda EU-länder, etc. Tredjeländer som deltog var Egypten, Filippinerna, Georgien, Ghana, Moldavien, Indien och Kina. En representant från Irak hade blivit inbjuden men fick förhinder i sista

stund. Dessutom deltog även representanter från Norge och Schweiz. Representanter från näringslivet deltog också.

Konferensen hade två övergripande teman: (1) arbetskraftsinvandring, och (2) den cirkulära migrationens utvecklingspotential. Formatet för konferensen var både plenar- och rundabords-sessioner för att möjliggöra både presentationer, öppna diskussioner och åiterrapportering.

Migrationsminister Tobias Billström och biståndsmminister Gunilla Carlsson inledde konferensen under ett högnivåsegment. Vid detta segment deltog även följande huvudtalare: Gregory Maniatis (representant för FN:s generalsekreterares särskilde sändebud för migration), Nand Kishore Singh (Parlamentsledamot, Indien), Vladimír Špidla (EU kommissionär med ansvar för sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter) och Emilio De Capitani (representant för ordföranden i Europaparlamentets LIBE-utskott).

Högnivåsegmentet följdes av presentationer av aktuella och relevanta studier från UNDP (Jeni Klugman, Director, Human Development Report 2009) och Världsbanken (Sonia Plaza, Senior Economist, Development Prospects Group). Konferensen avslutades med en plenarsession där Rainer Münz (medlem av EU:s s.k. Reflection Group och Head of Research and Development, Erste Bank, Wien) var huvudtalare. Rainer Münz deltog även som expert under konferensen för att ge en kontinuitet mellan diskussionerna i rundabords-sessionerna och den avslutande plenarsessionen.

Två rundabordsdiskussioner hölls på varje tema (totalt fyra rundabord). Den första dagen lade rundaborden (nr. 1.1 och 2.1) grunden för diskussionen på varje tema. Den andra dagen fokuserade rundaborden (nr. 1.2 och 2.2) på mer operativa förslag för EU:s politik för framtiden på varje tema mot bakgrund av de tidigare diskussionerna. Varje rundabordstema hade ordföranden som ledde diskussionerna och som även åiterrapporterade till samtliga deltagare efter varje rundabord. Samtliga ordföranden deltog under hela konferensen för att kunna föda in diskussionerna från den första dagen till de avslutande rundaborden. Varje rundabord hade dessutom tre paneldeltagare/expertter.

Experter (paneldeltagare och ordföranden) identifierades mot bakgrund av deras expertis och för att kunna komplettera varandra så att diskussionerna blev heltäckande. Nära konsultationer hölls av Justitiedepartementet i samarbete med Utrikesdepartementet med experterna (paneldeltagarna och ordföranden) för att utforma konferensen, förbereda rundaborden, bakgrundsdokumenterna, deras presentationer och deltagande vid konferensen. Denna metod avsåg att bidra till att konferensens diskussioner blev fokuserade och resultatinkrävande.

Bakgrundsdokument beställdes från två experter per rundabord (totalt 8 st. bakgrundsdokument à ca 6 sidor/dokument). Dessa belyste frågeställningarna inom varje område, föreslog rekommendationer för policyutveckling och avslutades med frågeställningar som ämnade inspirera och fokusera diskussionerna vid rundaborden.

Bakgrundsdokumenterna samlades i två publikationer, en för varje rundabord. Dessutom beställdes ett övergripande, framtåtblickande dokument som behandlade konferensens två teman i ljuset av det s.k. Stockholmsprogrammet. Experterna fick tydliga riktlinjer, både skriftligen och muntligen, för inriktningen av deras respektive bakgrundsdokument och presentationer. Detta för att säkerställa att dokumenten och presentationerna kompletterade varandra och förde diskussionerna framåt.

I samarbete mellan svenska ordförandeskapet och Europeiska kommissionen bereddes tillfälle för kommissionen att i marginalen av konferensen presentera en demo av sitt projekt *Immigration Portal*. Portalen kommer att lanseras tidig höst 2010 och syftar till att presentera de EU-gemensamma reglerna för invandring, respektive medlemsstats regelverk för invandring samt de rättigheter som tillkommer invandrare från tredje land. Portalen är främst tänkt att fungera som en källa till information för de tredjelandsmedborgare som vill invandra till EU men också för att informera målgruppen om vilka skyldigheter och rättigheter man har när man vistas och arbetar i EU.

En sammanfattning togs fram från ordföranden (s.k. Chair conclusions) för konferensen som presenterades vid konferensens avslutande plenarsession. Dessa delgavs bl.a. till berörda EU rådsarbetsgrupper (HLWG, SCIFA, EMCO och DEVGEN), relevanta tredjeländer, representanter från näringslivet, samt svenska myndigheter och aktörer och representanter från tredjeland.

Efter konferensen förhandlades och analyserades de tre rådsslutsatserna och det s.k. Stockholmsprogrammet utifrån resultaten från konferensen. Mot bakgrund av erfarenheterna från konferensen togs ett dokument (riktlinjer) fram av Justitiedepartementet som vägledning till att anordna konferenser. Riktlinjerna analyserades vid ett internt möte. Erfarenheterna från konferensen fördes in i Regeringskansliets interna utvärdering av lärdomarna från Sveriges ordförandeskap i EU.

Kalendarium

Nedan bifogas ett kalendarium av huvudaktiviteter i samband med konferensen:

December 2008-slutet av mars 2009: syfte, målsättning och innehåll för konferensen diskuterades.

Början-mitten av april 2009: Panellister/expertyper och moderatörer identifierades, kontaktades och bekräftade deltagande.

15 April 2009: Planeringsresa till Malmö (Justitiedepartementet och Sekretariatet för EU möten i Sverige 2009 (SES-09)).

21, 23 och 28 april: Telefonkonferenser med panellister/expertyper för de två rundabordstemana (1. Arbetskraftsinvandring; och 2. Cirkulär migration och dess utvecklingspotential).

Slutet av april-början av maj 2009: S.k. "First announcement" skickades ut till relevanta rådsarbetsgrupper i EU för att de skulle informeras om att konferensen kommer att äga rum: HLWG (EU:s högnivågrupp för migration och asyl), SCIFA (Strategic Committee on Frontiers and Asylum), CODEV (EU:s allmänna biståndsgrupp) och EMCO (Employment Committee).

April – maj 2009: Förberedelser, inklusive konsultationer med berörda departement. Kontakter och konsultationer med experter, inklusive utkast till bakgrundsdocument för rundabordsdiskussioner.

Juni 2009: ett första utkast på bakgrundsdocument skickades in av 6 av 8 panellister/expertyper. Justitiedepartementet beredde utkastet med relevanta departement och experter och kommentarer gavs på inkomna utkast. För att bidra till att bakgrundsdocumenten kompletteras och bygger på varandra delgavs samtliga panellister/expertyper samtliga kommentarerna. Påminnelser skickades till de två panellister som inte inkommit med ett första utkast.

Juni 2009: identifikation av deltagare från relevanta tredjeländer.

Slutet av juni 2009: Utkast till inbjudan och program för konferensen.

Juli – augusti 2009: inbjudningar och program skickades till representanter för utvalda tredjeländer för vilka Justitiedepartementet finansierade resekostnader och uppehälle: Egypten, Filippinerna, Georgien, Ghana, Irak, Kina, Moldavien, Turkiet och Ukraina. Inbjudna experter (en key note speaker och en panellist i ett rundabord) inkluderade två representanter från Indien.

Juli – september 2009: Löpande kommunikation med panellister/expertyper och moderatörer ang. bakgrundsdocument, presentationer och upplägg på diskussionerna.

Augusti 2009: Inbjudningar och program skickades till följande länder: Schweiz, Island, Norge, Kroatien, och Makedonien.

Augusti-september 2009: löpande dialog med experter, moderatörer och övriga deltagare.

September 2009: Bakgrundsdokument trycktes.

Slutet av september 2009: Bakgrundsdokument skickades ut till samtliga deltagare som anmält sig till konferensen.

September/oktober 2009: Möten och telefonkonferenser med moderatörer för samtliga rundabord.

September/oktober 2009: Bokning av resor för experter och deltagare från tredjeländer.

12-13 oktober 2009: Praktiska förberedelser i Malmö.

14 oktober 2009: Förberedande möte med samtliga experter i Malmö (moderatörer och panellister).

15-16 oktober 2009: Konferensen hålls i Malmö. (Se beskrivning ovan.)

17-20 oktober: Chair conclusions förbereds och skickas ut till samtliga deltagare, samt följande rådsarbetsgrupper: HLWG, DEVGEM, SCIFA och EMCO.

Slutet av oktober: utkast till rådsslutsatser tas fram av Justitiedepartementet i samarbete med berörda departement för förhandling i Bryssel.

November 2009: Förhandling i Bryssel av rådsslutsatser baserade på konferensen.

2 - 10 november 2009: Ett dokument för vägledning till att anordna en konferens togs fram av Justitiedepartementet, EMA.

November 2009: Intern utvärdering av konferensen av Justitiedepartementet.

Mitten av november 2009: Beställning av ytterligare bakgrundsdokument.

30 november - 1 december 2009: Tre slutsatser antogs av rådet för rättsliga och inrikes frågor (RIF).

Januari-mars 2010: Erfarenheterna från konferensen föddes in i utvärderingen av Sveriges ordförandeskap i EU.

5. RESULTAT OCH ERFARENHETER

Konferensen ämnade att öka förståelsen för att arbetskraftsinvandring behövs på den Europeiska arbetsmarknaden samt att det europeiska samhället gynnas av att tredjelandsmedborgare ges rättigheter på en nivå som är så lik som möjligt den nivå på rättigheter som de nationella medborgarna åtnjuter. Härigenom främjas inte bara integrationen av tredjelandsmedborgare utan en ökad ekonomisk vinst medförs för våra samhällen genom ett högre deltagande på arbetsmarknaden. Konferensen ville även bidra till att öka förståelsen för dagens migrationsmönster och den cirkulära migrationens betydelse för utveckling i ursprungsländer.

Resultat

Konferensen skapade ett momentum inom EU som inte ska underskattas. Genom den ökade förståelse konferensens diskussioner bidrog till, skapades en vilja att driva förhandlingarna framåt på området för arbetskraftsinvandring och cirkulär migration.

Konferensens resultat bidrog till framgångsrika förhandlingar av två rådsslutsatser: förutom de planerade slutsatserna som antogs av RIF-rådet den 1 december 2009 bidrog konferensen till att specifika rådsslutsatser om partnerskap för rörlighet som ett verktyg inom den övergripande strategin för migration antogs samt influerade innehållet i rådsslutsatser om migration för utveckling i samband med frågan om konsekvent politik för utveckling. Konferensen influerade även innehållet i det s.k. Stockholmsprogrammet, som antogs i december 2009. Rådsslutsatserna och Stockholmsprogrammet förhandlades och analyserades utifrån resultaten från konferensen.

I de planerade rådsslutsatserna från konferensen underströks det positiva bidrag som arbetskraftsinvandring kan ge i syfte att uppnå Lissabonstrategins målsättning. Det framhölls också vikten av att skapa effektiva och flexibla regelverk för arbetskraftsinvandring och att arbetsgivare i medlemsländerna kan behöva rekrytera arbetskraft från tredje land även i en tid av ekonomisk kris. Det underströks att matchning av utbud och efterfrågan av arbetskraft är en utmaning, liksom tillvaratagandet av utlänningarnas kompetens. Erkännandet av yrkeskvalifikationer var ett sådant område som lyftes fram som viktigt i syfte att motverka kompetensflykt.

I syfte att förbättra matchning av utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden, gavs kommissionen i uppdrag att undersöka möjliga samarbetsätt mellan relevanta parter på arbetsmarknaden, utbildningsinstitutioner och andra relevanta aktörer såväl i medlemsstaterna som i tredje land. Kommissionen ska också föreslå sätt på vilket samarbetet med ursprungsländer kan förbättras i syfte att öka erkännandet av yrkeskvalifikationer. När det gäller frågan om

cirkulär migration och migrationens utvecklingspotential ska kommissionen företa en djupstudie som tittar på tillfällig och cirkulär migration, såväl spontan cirkulär migration som inom ramen för program och projekt. Kommissionen ska också sammanställa exempel från medlemsstaterna om hur man på bästa sätt underlättar rörlighet, tillfällig eller permanent.

Rådsslutsatserna om partnerskap för rörlighet bekräftar värdet av detta samarbetsinstrument och fastställer kriterier för identifieringen av tredjeländer med vilka Europeiska unionen skulle kunna ingå nya partnerskap för rörlighet. Konferensen bidrog bl.a. till inkluderandet av en hänvisning till vikten av lagliga migrationsmöjligheter och cirkulär migration som centrala komponent i framtida partnerskap.

Rådsslutsatserna om migration för utveckling utgör ett bidrag till EU:s arbetsprogram för en konsekvent politik för utveckling, där en av de fem prioriteringarna är att tillvarata migrationens positiva verkningar för utvecklingen, och de syftar också till att stärka genomförandet av den övergripande strategin inom detta område. Konferensen bidrog bl.a. till inkluderandet av en hänvisning till vikten av att ytterligare undersöka faktorer som eventuellt kan underlätta cirkulär migration och frivilligt återvändande.

Konferensen hölls inom ramen för det svenska ordförandeskapet i EU (som pågick under hösten 2009). Samtliga EU:s medlemsstater och kandidatländer var inbjudna och även relevanta representanter från tredjeländer och näringslivet. Frågorna som behandlas under konferensen var inte aktuella enbart för svenskt vidkommande utan rör hela EU, samt EU:s kandidatländer och tredjeländer. EU har även påbörjat politikutvecklingen inom området cirkulär migration, inklusive dess koppling till utveckling. Konferensen ämnade bidra till den fortsatta politikutvecklingen på dessa två områden genom att öka samsynen för riktningen på politiken: arbetskraftsinvandring och cirkulär migration och dess koppling till utveckling. Projektet har därmed även en koppling till EU:s övriga arbete på migrationsområdet, EU:s utvecklingssamarbete samt arbetet med sysselsättning/arbetsmarknadsfrågor.

För att försäkra att diskussionerna och resultaten av projektet gagnar hela EU och även EU:s partnerländer (tredjeländer) bjöds moderatorer, panellister och talare in till konferensen med expertis på EU:s politik och effekten på tredjeländer. Dessutom bjöds tredjelandsmedborgare in för att delta aktivt i diskussionerna och göra presentationer, inklusive presentationer om EU:s partnerskap för rörlighet med Moldavien och Georgien. Målsättningen var att konferensen genom detta på ett konstruktivt sätt ska bidra till EU:s framtida policyutveckling.

Det har framkommit tydligt att konferensen har haft inverkan på bredare policydiskussioner inom EU och internationellt vad gäller frågor som rör arbetskraftsinvandring och cirkulär migration och kopplingen till utveckling. T.ex. vid efterföljande konferenser, förhandlingar, möten och samtal har deltagare hänvisat till och använt sig av konferensen i Malmö och dess resultat.

De bakgrundsdokument som togs fram inför konferensen fortsätter att bidra till policyutvecklingen inom EU och internationellt på området arbetskraftsinvandring och cirkulär migration och kopplingen till utveckling. Waikatouniversitetet, Nya Zeeland, anordnade i december 2009 en konferens om cirkulär migration. Bakgrundsdokumentet från konferensen i Malmö ingick (efter att tillstånd inhämtats från Sverige) i nya zeeländarnas bakgrundsdokumentation. Efterfrågan på bakgrundsdokumentet resulterade i en extra beställning av dessa. Dessa delades bl.a. ut vid IGC:s (Intergovernmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees) möte hösten 2009 och kommer också att användas som bakgrundsdokumentation vid det seminarium som planeras vid Metropolis i Haag i oktober 2010. Dokumentet har också delats ut till enskilda intressenter vid bilaterala möten med olika länder och organisationer.

Det är tydligt att planeringen och konferensens upplägg hade ett mycket positivt inflytande på diskussionerna som hölls vid konferensen och dess resultat. Konferensen lyckades skapa en konstruktiv dialog, i stället för en polemisk diskussion som ofta är fallet för dessa frågor inom EU och internationellt. Genom noggranna förberedelser samt genomarbetade och riktade bakgrundsdokument lyckades en helhet skapas i diskussionerna. Detta bidrog även till att diskussionerna blev fokuserade och resultatriktade. IOM har i konsultationer meddelat att de för sina egna konferenser kommer att anamma metoderna för det förberedande arbetet för konferensen i Malmö, inklusive att hålla nära konsultationer med experter, genom bl.a. möten och telefonkonferenser samt att ge utförlig feedback på utkast till bakgrundsdokument.

Ytterligare exempel på konferensens inflytande på policydiskussioner internationellt är den konferens som anordnades av International Organization for Migration (IOM) på temat: *Migration and the Economic Crisis: Implications for Labour Market Policies in the European Union and the Post-2010 Lisbon Agenda* den 10 december 2009. En av de frågor som särskilt fördes fram som viktig för EU:s framtida politik för arbetskraftsinvandring i det svenska anförandet, men också i den efterföljande diskussionen av ett antal deltagare, var de rådsslutsatser som antogs som en följd av konferensen i Malmö.

Sverige har – som en direkt följd av konferensen där Sverige gavs möjlighet att visa internationellt ledarskap för frågor som rör arbetskraftsinvandring och dess utvecklingspotential – fått erbjudande

om deltagande i ett antal styrgrupper i internationella fora, inklusive t.ex. i *Global Agenda Council on Migration* i World Economic Forum.

Konferensen har också avsevärt bidragit till att utveckla nätverk inom såväl näringslivet som forskarvärlden, tredjeländer och bland representanter för olika relevanta politikområden i EU:s medlemsstater. Ett konkret exempel på detta är den workshop som Justitiedepartementet kommer att anordna tillsammans med Nya Zeelands och Kanadas regeringar vid Metropolis, 4-8 oktober 2010. Initiativet till denna gemensamma workshop om cirkulär migration togs gemensamt av Waikatouniversitetet i Nya Zeeland (deltog i rundabordet om cirkulär migration) och Justitiedepartementet. Den workshop som kommer hållas på temat *Managed and spontaneous circular mobility: contemporary policy and practice* drar samman ett flertal av de panellister som deltog vid rundabordsdiskussionerna om cirkulär migration vid konferensen i Malmö. Målsättningen är att genom att utgå från de slutsatser som drogs av Malmökonferensen diskutera framtida politikutveckling om cirkulär migration.

Den 1-3 december 2009 hölls det åttonde Asia-Europe Meeting (ASEM) of Directors General of Immigration on Management of Migratory Flows. Mr. G. Gurucharan, Joint Secretary på Ministry of Overseas Indian Affairs (panellist vid konferensen som dessvärre fick ställa in i ett sent skede p.g.a. sjukdom), lyfte vid ett flertal tillfällen fram resultatet av Malmökonferensen som något att bygga vidare på i diskussionerna om ökad rörlighet mellan EU och Indien. Det momentum konferensen skapade, bidrog även till att det hölls ett möte den 3 december 2009 mellan Indien och EU för första gången sedan 2006 i frågor som rör ett eventuellt framtida samarbete mellan EU och Indien i syfte att öka rörligheten mellan de två regionerna.

Erfarenheter, svårigheter och lösningar

För att dra lärdomar av konferensens genomförande och resultat togs ett dokument (riktlinjer) fram av Justitiedepartementet för att ge vägledning till att anordna en konferens.

Den interna samordningen på Regeringskansliet fungerade bra under hela förberedelsearbetet. Justitiedepartementet höll en löpande dialog och beredde underlag med andra departement, inklusive Utrikesdepartementet och experter. En svårighet var att identifiera panellister och moderatorer med expertis om EU:s politik och effekten på tredjeländer samt som har förmåga att inspirera och leda rundabordsdiskussionerna med fokus på EU:s framtida politik. Några av de tilltänkta panellisterna och moderatorerna var inte tillgängliga att delta varför ytterligare sökningar fick göras. Nätverk av experter i Sverige, EU och tredjeländer användes för att utvidga sökningen av experter/panellister och moderatorer vilket bidrog till att 15 panellister och moderatorer lyckades identifieras med gedigen expertis i de ämnen som berördes. Kvalitén på panellisternas bakgrundsdokument

och presentationer var av yttersta vikt då dessa skulle forma grunden för diskussionerna under konferensen.

Genom en nära dialog och löpande diskussioner med bl.a. experter och EU kommissionen utformades dagordningen och bakgrundsdokumentet för konferensen i rätt riktning för att kunna bidra till EU:s framtida politik. Stor vikt lades på att kommunicera med panellister/expertter i utformningen av bakgrundsdokumentet och ge kommentarer på utkast och upplägg. Detta bidrog till att dessa höll en mycket hög kvalité och gav en heltäckande bakgrund av de ämnen som skulle diskuteras. Detta bidrog även i hög grad till fokuserade och konstruktiva och målinriktade diskussioner vid själva konferensen samt dess resultat.

En svårighet under förberedelsearbetet var att identifiera representanter från relevanta tredjeländer som hade möjlighet att delta vid konferensen. Ett fåtal tredjeländer som kontaktades kunde inte delta, vilket gjorde att sökningen fick utvidgas något. Ytterligare en svårighet var att identifiera en lämplig representant från LIBE-utskottet i Europaparlamentet då LIBE hade möte samma dag som konferensen inleddes. Detta löstes genom att en tjänsteman på högsta nivå representerade LIBE:s ordförande. En key note speaker (Peter Sutherland, FN:s generalsekreterares särskilde sändebud för migration) kunde inte delta i sista stund, men blev ersatt av sin Special Adviser. En expert i ett av rundaborden insjuknade i precis innan konferensen, men de två återstående experterna i det rundabordet kunde täcka de frågor som skulle behandlas i den rundabordsdiskussionen. De telefonkonferenser och möten som hållits bidrog till att kvarvarande panellister och moderatörer hade mycket god kännedom om innehållet i experten som insjuknades presentation.

De bakgrundsdokument som tagits fram skickades ut till samtliga anmälda deltagare i förväg, vilket gjorde att deltagarna kunde förbereda sig för diskussionerna. Detta bidrog till att diskussionerna blev fokuserade.

Förhandlingen av rådsslutsatserna inför RIF i november och december 2009 fungerade mycket bra. De som deltagit i utformningen och genomförandet av konferensen deltog även i förhandlingarna. Nära kontakter hölls med andra EU-medlemsstater i Bryssel inför och under förhandlingarna, vilket gjorde att de kunde framförhandlas effektivt. Den utmärkta kvalitén på diskussionerna vid konferensen ledde till att framåtblickande och konkreta rådsslutsatser kunde tas fram och förhandlas på områden som rör arbetskraftsinvandring och även för partnerskap för rörlighet.

En analys gjordes av hur konferensens diskussioner och Chair conclusions avspeglades i de tre slutsatser som antogs av RIF-rådet i

november och december 2009 samt i det s.k. Stockholmsprogrammet. Det bedömdes att RIF-rådets slutsatser och Stockholmsprogrammet låg väl i linje med konferensens resultat. Konferensen bidrog bl.a. till att ett grundläggande skifte i ansatsen till arbetskraftsinvandring kunde inkluderas i Stockholmsprogrammet, där EU nu säger att ett system för arbetskraftsinvandring ska vara efterfråganstyrt, effektivt och flexibelt. En dylik skrivning var inte möjlig när EU t.ex. förhandlade den s.k. Europeiska pakten under det franska EU-ordförandeskapet.

Slutsatserna om partnerskap för rörlighet som ett verktyg inom den övergripande strategin för migration bekräftar bl.a. att förbättrade möjligheter till rörlighet för lagliga migranter kan bidra till att främja utvecklingsmålen i ursprungsländerna och gynna bestämmelseländerna och samtidigt göra det möjligt för migranter att förvärva nya färdigheter och kunskaper. Slutsatserna uppmanar kommissionen att bl.a. undersöka möjligheterna att främja samarbete mellan arbetsmarknadsorgan, centrala institutioner och andra berörda parter i medlemsstaterna och i relevanta tredjeländer för att fastställa och bättre matcha efterfrågan och utbud på arbetsmarknaden, undersöka hur EU och dess medlemsstater kan förbättra samarbetet med ursprungsländerna för att säkerställa att tredjelandsmedborgares utbildningsbevis, yrkesmässiga kvalifikationer och kompetens är förenliga med EU:s arbetsgivares krav samt genomföra en fördjupad kvalitativ och kvantitativ analys för att ytterligare utforska begreppen tillfällig och cirkulär migration, däribland deras utvecklingsmöjligheter, samt att undersöka hur de bidrar till och påverkas av relevanta politikområden.

Konferensen bidrog bl.a. till inkluderandet av en hänvisning till vikten av att ytterligare undersöka faktorer som eventuellt kan underlätta cirkulär migration och frivilligt återvändande i rådsslutsatserna om migration för utveckling i samband med frågan om konsekvent politik för utveckling.

I Stockholmsprogrammet togs bl.a. också följande element upp som diskuterats vid konferensen: behovet av bättre matchning av utbud och efterfrågan på arbetskraft, vikten av bättre regelverk för erkännande av yrkeskvalifikationer, samt behovet av att vidareutveckla begreppet cirkulär migration och undersöka hur relevanta politikområden kan bidra till och beröra grundförutsättningarna för ökad temporär och cirkulär rörlighet.

Resultaten av konferensen delgavs EU:s högnivågrupp för migration och asyl (HLWG), EU:s Strategic Committee on Immigration, Frontiers and Asylum (SCIFA) och EU:s allmänna biståndsgrupp (DEVGEN/CODEV). Konferensens resultat offentliggjordes även på konferensens hemsida och har kommunicerats såväl formellt som

informellt med svenska myndigheter, så som t.ex. Migrationsverket och Arbetsförmedlingen, forskarinstitutioner samt tredjeländer. De inplanerade samråden med arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, så som t.ex. Svenskt Näringsliv och LO, uteblev dessvärre. Tanken var att information om konferensen och dess resultat skulle ges vid de samrådsmöten som Justitiedepartementet kallar till inom ramen för förhandlingarna av migrationsdirektiv som rör arbetskraftsinvandring. Kommissionen presenterade dock aldrig de två EU-direktiv som var planerade till mars 2009, varför dessa samråd aldrig uppstod.

6. SLUTSATSER OCH FÖRSLAG

Genom noggrann planering och utformning kunde projektets målsättningar uppnås. Genom att föra samman representanter från EU, kandidatländer och tredjeländer för en diskussion med utgångspunkt i faktabaserade underlag (bakgrundsdokument) framtagna av experter kunde en öppen dialog skapas mellan ursprungs- och mottagarländer.

Att föra en diskussion om EU:s framtida policy på arbetskraftsinvandringsområdet och cirkulär migration med representanter från målgruppen (tredjelandsmedborgare) skapade en grund för en effektiv policyutveckling. För att stödja EU:s grundprincip 1 och 3 för integration delgavs konferensens resultat (inklusive Chair conclusions och rådsslutsatserna) såväl formellt som mer informellt till bl.a. berörda EU-rådsarbetsgrupper (HLWG, SCIFA, EMCO och DEVGEN) och relevanta tredjeländer. Konferensens resultat offentliggjordes även på konferensens hemsida och har kommunicerats formellt och informellt med svenska myndigheter så som t.ex. Migrationsverket och Arbetsförmedlingen, samt forskarinstitutioner.

Den grundliga projektplaneringen, inklusive de nära konsultationerna med berörda departement, organisationer, experter och tredjeländer, under det förberedande arbetet bidrog till fokuserade och resultatorienterade diskussioner som bidragit till policyutvecklingen inom EU och internationellt. Flera av de risker som hade identifierats kunde dessutom undvikas genom detta.

Det fanns bl.a. en risk att de bakgrundsdokument som experterna skulle förbereda inte skulle hålla den kvalitet eller ha den inriktning som förväntades. Denna risk undveks genom tidiga kontakter med experterna där förväntningarna och inriktningen på konferensen, upplägget och rundabordsdiskussionerna klargjordes. Utkast till bakgrundsdokument begärdes dessutom i god tid före konferensen för att hinna kommunicera eventuella revideringar. Utkasten till bakgrundsdokumentet bereddes med relevanta departement och experter för synpunkter för att garantera kvalitén. Telefonkonferenser hölls även med samliga experter och möten hölls med samtliga moderatorer för att diskutera och klargöra riktning och förväntade resultat av konferensen. Detta noggranna förberedande arbete hade mycket positiva effekter på diskussionernas tydliga riktning och innehåll samt konferensens resultat. Experter som medverkade från t.ex. International Organization for Migration (IOM) meddelade i samtal att de kommer att använda sig av dessa metoder för förberedelser för sina egna konferenser.

En annan risk som identifierades var att de förväntade resultaten skulle kunna bli svåra att nå, dvs. att diskussionerna inte skulle leda till rekommendationer för EU:s framtida politik som kunde sammanfattas av ordförande (Chair conclusions). För att minska denna risk instruerades experterna att i bakgrundsdocumenten inkludera rekommendationer och frågeställningar för att föra diskussionen framåt under rundaborden. Nära dialog och konsultationer hölls även med moderatorerna (i förberedelse av konferensen) för att öka möjligheten att styra diskussionen mot konstruktiva rekommendationer för EU:s framtida policy för arbetskraftsinvandring och cirkulär migrationen. Detta förberedande arbete bidrog också till att diskussionerna blev fokuserade och konstruktiva, och att resultaten för konferensen kunde uppnås.